

Rapport evaluatie nevenactiviteiten 2009 – 2014

Samenvatting en conclusies

Datum: 1 december 2015

Kenmerk: 605187/647497

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Nevenactiviteiten van publieke media-instellingen behoeven op grond van de Mediawet 2008 voorafgaande toestemming van het Commissariaat. Het Commissariaat categoriseert nevenactiviteiten sinds 2009 in clusters en heeft het nevenactiviteitenregime verder uitgewerkt in de Beleidsregels nevenactiviteiten 2009. Het heeft daarbij aangegeven zijn praktijk ten aanzien van de nevenactiviteiten te zullen evalueren. Naar aanleiding hiervan heeft het Commissariaat een evaluatie over de periode 2009 – 2014 uitgevoerd. Dit rapport dient ter informatie, vat de belangrijkste conclusies van de evaluatie nevenactiviteiten 2009 – 2014 samen en geeft zowel inhoudelijk als cijfermatig een toelichting op de belangrijkste wijzingen die uit de evaluatie zijn voortgekomen.

1.2 Inhoud

Dit rapport is als volgt opgebouwd.

- Dit eerste hoofdstuk schetst het wettelijk kader, de methodiek van de evaluatie en de belangrijkste uitkomsten hiervan.
- Hoofdstuk 2 bevat een overzicht van belangrijke feiten en cijfers over de melding en beoordeling van nevenactiviteiten in de periode 2009 – 2014.
- Hoofdstuk 3 geeft de belangrijkste bevindingen weer van de in 2011 verrichte consultatie.
- Hoofdstuk 4 gaat in op de belangrijkste wijzigingen die voortkomen uit de genoemde evaluatie.
- De bijlage, ten slotte, bevat tabellen en grafieken ter ondersteuning van de in voornoemde hoofdstukken gegeven informatie.

1.3 Wettelijk kader

Op 1 januari 2009 is de Mediawet 2008 in werking getreden. De voor het verrichten van nevenactiviteiten vereiste voorafgaande toestemming kan krachtens het derde lid van artikel 2.132 van de wet alleen worden gegeven als een nevenactiviteit verband houdt met of ten dienste staat van de verwezenlijking van de publieke media-opdracht en direct gerelateerd is aan het media-aanbod van de publieke media-instelling, op marktconforme wijze wordt verricht en ten minste kostendekkend is.

In verband met de praktische uitvoerbaarheid van deze voorafgaande toetsing, heeft het Commissariaat voor de publieke media-instellingen die landelijk media-aanbod verspreiden een systeem bedacht en ingevoerd waarbij nevenactiviteiten gecategoriseerd zijn. Deze categorisatie wordt clusterindeling genoemd. Het Commissariaat heeft de landelijke publieke media-instellingen eind 2008 geïnformeerd over de clusterindeling en het daarbij behorende beslisschema. Deze clusterindeling is opgenomen in figuur 1 van de bijlage. De Beleidsregels nevenactiviteiten 2009 beschrijven de procedure met betrekking tot het melden en beoordelen van nevenactiviteiten, definiëren wettelijke begrippen zoals relatie, marktconformiteit en kostendekkendheid nader en geven hierop een toelichting.

1.4 Methodiek evaluatie

Het Commissariaat heeft geëvalueerd of de clusterindeling de praktische uitvoerbaarheid van voorafgaande toetsing vergroot en of de clusterindeling, al dan niet in aangepaste vorm, wordt voortgezet. Tevens heeft het Commissariaat vanuit een breder perspectief gekeken naar de regels met betrekking tot nevenactiviteiten en de uitwerking daarvan in de Beleidsregels nevenactiviteiten 2009 en aanverwante regelgeving. Daarbij zijn de ervaringen van de publieke media-instellingen betrokken.

Met inachtneming van de nationale en Europeesrechtelijke publieke waarden, zoals eerlijke concurrentieverhoudingen, rechtmatige besteding van publiek geld en de non-commercialiteit van de publieke media-instellingen, heeft het Commissariaat gekeken hoe het in de veranderlijke mediawereld de volgende doelen kan bereiken: flexibiliteit, lastenverlichting, toegankelijkheid en rechtszekerheid. Flexibiliteit in beleid is in de veranderlijke mediawereld onontbeerlijk, om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen. Daarbij heeft het Commissariaat ook de recente ontwikkelingen in aanmerking genomen, waaronder het feit dat publieke media-instellingen meer eigen inkomsten moeten verwerven. In het verlengde hiervan heeft het Commissariaat ook ingezet op een zo groot mogelijke administratieve lastenverlichting voor publieke media-instellingen. Zoals door het nemen van een aantal generieke besluiten en het realiseren van een digitale meldingsprocedure via de website van het Commissariaat. Ten slotte heeft het Commissariaat onderzocht hoe het de toegankelijkheid van informatie en de rechtszekerheid kan vergroten, door beleidsstukken samen te brengen en nog transparanter te zijn over het toetsingskader van het Commissariaat bij nevenactiviteiten.

1.5 Uitkomsten evaluatie

De evaluatie van de bestaande nevenactiviteitenpraktijk van het Commissariaat heeft geleid tot de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016, die in de plaats treden van de Beleidsregels nevenactiviteiten 2009 en daarmee samenhangende regelgeving. Ten opzichte van de Beleidsregels nevenactiviteiten 2009, zijn de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 in overeenstemming gebracht met de meest actuele aanpassingen van de Mediawet 2008. In de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 is verder een gewijzigde clusterindeling opgenomen, is een nadere verduidelijking gegeven van de door het Commissariaat uit te voeren toetsen van relatie, marktconformiteit en kostendekkendheid, en is de systematiek van melding en toetsing op punten aangepast. De Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 brengen bovendien een aantal beleidsbrieven en oude ontheffingsbesluiten aangaande nevenactiviteiten samen.

De concept beleidsregels nevenactiviteiten zijn op 2 juni 2015 openbaar geconsulteerd. De reacties die het Commissariaat op deze consultatie heeft ontvangen zijn in aanmerking genomen bij het vaststellen van de definitieve Beleidsregels nevenactiviteiten 2016. De weergave van de consultatiebijdragen en de reactie daarop van het Commissariaat, is te raadplegen via de website van het Commissariaat.

2. Feiten en cijfers

Hieronder wordt een nadere toelichting gegeven op de nevenactiviteiten die zijn gemeld en beoordeeld in de periode die is geëvalueerd.

2.1 Beoordeelde nevenactiviteiten

Gebleken is dat met de inwerkingtreding van de Mediawet 2008 op 1 januari 2009 sprake is van een grote instroom van meldingen nevenactiviteiten, met een piek in 2010 van 303 beoordeelde nevenactiviteiten. In de figuren 2 en 3 van de bijlage, wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel nevenactiviteiten de afgelopen jaren zijn beoordeeld. De stijging van het aantal beoordeelde nevenactiviteiten in 2010 ten opzichte van 2009 bedraagt 200%. In 2011 heeft deze stijgende trend niet doorgezet. Over de periode van 2011 tot 2014 is het aantal beoordeelde nevenactiviteiten teruggelopen naar een aantal van 141 in 2014. De ervaring is echter dat de nevenactiviteiten complexer zijn geworden. De verwachting is dat het aantal meldingen van nevenactiviteiten vanaf 2016 zal toenemen als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen.

2.2 Verdeling nevenactiviteiten over clusters

Zoals blijkt uit de figuren 4 en 5 van de bijlage, zien in de periode 2009 - 2014 veruit de meeste meldingen nevenactiviteiten die op het verkopen van vastleggingen (op dvd, cd, download, etc.) in cluster 1 en het op de markt brengen van producten en diensten (bordspel, merchandise, boek, kalender) in cluster 3. Het aantal nevenactiviteiten in cluster 4 (het verkopen van programma's) is relatief gezien in 2009 en 2010 gelijk gebleven (7%). In 2011 is het aandeel nevenactiviteiten in dit cluster echter flink toegenomen tot bijna 12% in 2011. In iets mindere mate worden (beeld)merken van media-instellingen in licentie gegeven (cluster 2). Het betreft dan met name merchandise waarbij de media-instelling geen inhoudelijke bemoeienis heeft. In 2009 werd relatief gezien een groot aantal nevenactiviteiten beoordeeld in cluster 5; het verkopen van producten van derden in de webwinkel van de publieke media-instelling.

Indien deze nevenactiviteit eenmaal is beoordeeld en toegestaan kan de publieke media-instelling producten van derden in zijn webwinkel blijven verkopen zonder dat per product afzonderlijke toetsing is vereist. Derhalve is het aantal beoordeelde nevenactiviteiten in dit cluster in 2010 tot en met 2013 afgenomen en vervolgens stabiel gebleven. Het absolute aantal nevenactiviteiten van lokale en regionale publieke media-instellingen is door de jaren heen gelijk gebleven. Dat er geen toename heeft plaatsgevonden is te verklaren doordat deze media-instellingen voor een aantal nevenactiviteiten een generieke toestemming verkregen hebben.

2.3 Intensiteit van toetsing

In de periode 2009 - 2014 heeft het Commissariaat een systeem gehanteerd waarbij de intensiteit van de toetsing van de melding afhankelijk was van het betreffende cluster. De eerst gemelde nevenactiviteit in een cluster is altijd volledig getoetst. De nevenactiviteiten die daarna in datzelfde cluster werden gemeld werden vervolgmeldingen genoemd en zijn marginaal getoetst, tenzij voor het Commissariaat aanleiding bestond om een nevenactiviteit toch volledig te toetsen. In de praktijk heeft volledige toetsing plaatsgevonden van meldingen in de clusters 2, 4, 7, 8, 11, 12 en 13.

Van de 101 beoordeelde nevenactiviteiten in 2009 heeft het Commissariaat ruim de helft (58%) volledig getoetst. In de jaren daarna is het overgrote deel van de beoordeelde nevenactiviteiten marginaal getoetst (78% in 2010, 71% in 2011, 77% in 2012, 79% in 2013 en 65% in 2014). Dit is te verklaren doordat per cluster in beginsel alleen de eerste melding van een nevenactiviteit in een cluster volledig werd getoetst. Figuur 6 van de bijlage bevat een grafische weergave van deze gegevens.

2.4 Afwijzingen

In de periode 2009 – 2014 heeft het Commissariaat voor 22 nevenactiviteiten geen toestemming verleend.

3. Samenvatting bevindingen consultatie 2011

In 2011 zijn de landelijke publieke media-instelling gevraagd naar hun ervaringen met de clusterindeling en de wijze van melding van nevenactiviteiten en de behandeling door het Commissariaat. Dit is gedaan door middel van een uitgebreide vragenlijst. De respons op deze vragenlijst was 74%.

Aan de publieke media-instellingen is gevraagd of de clusterindeling het proces van aanmelden in hun beleving efficiënter laat verlopen. De grote meerderheid (84%) vindt dat het proces door de indeling in marginale toetsing en volledige toetsing niet efficiënter verloopt. Als redenen worden daarbij genoemd:

- er lijkt geen verschil in reactietijd door het Commissariaat tussen clustervervolgmeldingen en zaken waarin volledige toetsing plaatsvindt;¹
- het is onduidelijk wanneer volstaan kan worden met een verkort formulier;
- er zijn teveel clusters;
- de vragenformulieren zijn onvoldoende toegesneden op de verschillende clusters; en
- het is niet altijd duidelijk in welk cluster een nevenactiviteit valt.

¹ Dit laat zich deels verklaren door de grote instroom van meldingen nevenactiviteiten in 2010, waardoor de systematiek van clustervervolgmeldingen in die periode (nog) geen verbetering van de doorlooptijd tot gevolg had.

Verder blijkt met betrekking tot de meldings- en beoordelingsprocedure van nevenactiviteiten dat publieke media-instellingen op onderdelen tevreden en op andere onderdelen minder tevreden zijn over de procedure.

De media-instellingen zijn tevreden over:

- telefonische bereikbaarheid van het Commissariaat;
- klantvriendelijkheid (medewerkers denken mee met de publieke media-instellingen, hetgeen tijd scheelt bij de uiteindelijke behandeling van de aanvraag);
- besluiten worden helder geformuleerd;
- bij de beoordeling is een nog niet getekende conceptovereenkomst voldoende;
- wettelijke termijn van 8 weken wordt bijna altijd gehaald; en
- de mogelijkheid van spoedaanvragen.

De media-instellingen zijn minder tevreden over:

- behandelduur van 8 weken (met name bij clustervolgmeldingen);
- informatieverzoeken die plaatsvinden aan het einde van de behandelduur;
- melding bij zowel Commissariaat als de NPO (wordt als dubbelop ervaren);
- laat versturen van de ontvangstbevestiging;
- onduidelijk wanneer kan worden volstaan met een verkorte procedure bij een clustervolgmelding; en
- met betrekking tot de vragenformulieren:
 - invullen van het vragenformulier kost veel tijd;
 - onduidelijk welke vragen moeten worden ingevuld;
 - geen onderscheid tussen het formulier dat moet worden ingevuld bij vervolgmeldingen en het formulier dat moet worden ingevuld bij een volledige toetsing;
 - vragen met betrekking tot de verkoopprijs zijn veelomvattend en overbodig bij licentieverleningen;
 - vragen met betrekking tot de marktconformiteit zijn lastig te beantwoorden;
 - niet alle informatie waarnaar wordt gevraagd is aanwezig bij de publieke media-instelling; en
 - dat de vragen niet rechtstreeks kunnen worden ingevuld op internet wordt als gemis ervaren.

De vragenlijst die in het kader van de evaluatie naar de landelijke publieke media-instellingen is verstuurd bevatte voorts twee vragen over de beleidsregels nevenactiviteiten 2009. De eerste vraag was of de beleidsregels en de toelichting gebruikt worden bij het doen van een melding en de tweede vraag was of de beleidsregels duidelijk geformuleerd waren, en zo nee, welke artikelen daaruit verduidelijkt zouden moeten worden.

Uit de beantwoording van de vragen kwam naar voren dat de publieke media-instellingen bekend zijn met en gebruik maken van de Beleidsregels nevenactiviteiten 2009. Over het algemeen vinden de publieke media-instellingen de Beleidsregels nevenactiviteiten 2009 en de toelichting daarop duidelijk, maar er was ook feedback. Die betrof:

- artikel 3, eerste lid (wanneer is er sprake van een voldoende relatie tussen het media-aanbod/publieke media-instelling en product/dienst): onduidelijk onderscheid tussen vastleggingen, merchandise en licenties;
- artikel 6 (schadetoets): onduidelijk wat de verhouding is tussen de schadetoets van de NPO en de relatietoets zoals gehanteerd door het Commissariaat;
- artikel 7 (marktconformiteitstoets): deze toets is te zwaar gemaakt door het Commissariaat; en
- artikel 13 (de te volgen procedure): melden van de beëindiging van een nevenactiviteit is onnodig omdat dit blijkt uit de jaarrekening.

Daarnaast werd opgemerkt dat de regels en de toelichting daarop soms geschreven lijken vanuit een specifieke praktijksituatie, maar dat deze niet is geëxpliciteerd waardoor de regels en de toelichting daarop onduidelijker zijn dan nodig. Ook werd opgemerkt dat de Beleidsregels nevenactiviteiten 2009 in de praktijk soms lastig uitvoerbaar zijn.

Het Commissariaat heeft deze inbreng van de landelijke publieke media-instellingen betrokken in zijn evaluatie en in de nieuwe Beleidsregels nevenactiviteiten 2016. Naar aanleiding van de consultatie heeft het Commissariaat in de tussenliggende periode gezien wat publieke media-instellingen verder als bestendige praktijk voor nevenactiviteiten zouden ontwikkelen. Bij zijn evaluatie heeft het Commissariaat voorts nog betrokken de uitkomsten van het eind 2013 door the Boston Consulting Group uitgebrachte rapport 'Onderzoek naar mogelijkheden voor verhogen inkomsten van de Landelijke Publieke Omroep'² en heeft het de meest recente wetswijzigingen in aanmerking genomen.

4. Overzicht van belangrijkste aanpassingen in Beleidsregels nevenactiviteiten 2016

Het Commissariaat hecht grote waarde aan de in hoofdstuk 3 genoemde inbreng van de publieke media-instellingen. Het heeft dan ook een aantal belangrijke aanpassingen doorgevoerd om tegemoet te komen aan de bevindingen van de publieke media-instellingen, betreffende de clusterindeling. Daarnaast heeft het Commissariaat aanpassingen doorgevoerd met betrekking tot de wijze van melding en beoordeling van nevenactiviteiten, vanuit zijn praktijkervaringen en naar aanleiding van de (verbeter)suggesties van de publieke media-instellingen.

Deze evaluatie heeft op hoofdlijnen tot de volgende aanpassingen geleid.

4.1 Bundeling van beleid

Met het oog op de toegankelijkheid en vindbaarheid van informatie, is in de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 een aantal beleidsbrieven en oude ontheffingen aangaande nevenactiviteiten samengebracht. Dit betreft:

- de Beleidsregels nevenactiviteiten 2009 van 10 april 2009;
- de brief van het Commissariaat van 15 september 2009 met kenmerk: 18571/2009013905;
- de (cluster)brief van het Commissariaat van 23 december 2008 met kenmerk: SBO-007582-yw;
- de (merchandise)brief van het Commissariaat van 15 juli 2008 met kenmerk: SBO-004307-lvdz;
- de Beleidsregels ontheffingen programmatitel nevenactiviteiten publieke omroep van 19 februari 2008; en
- artikel 4 van het Besluit ontheffing zelfpromotie publieke omroep van 5 juni 2007.

Figuur 9 van de bijlage bevat een transponeringstabel. In de transponeringstabel staat aangegeven in welke artikelen en onderdelen van artikelen van de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016, de verschillende onderwerpen van de oude Beleidsregels nevenactiviteiten 2009 zijn geregeld.

4.2 Afbakening

Het algemene deel van de toelichting op de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016, schenkt aandacht aan algemene afbakeningskwesties en bevat informatie over de wijze waarop deze beleidsregels zich verhouden tot de regels voor (experimentele) publiek-private samenwerkingen.³

Voor wat betreft de afbakening van bevoegdheden tussen de Raad van Bestuur van de NPO en het Commissariaat, wordt in het algemene deel van de toelichting op de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 verwezen naar de (in artikel 2.133 in samenhang met artikel 2.111, eerste lid, van de Mediawet 2008 vervatte) separate toetsingsbevoegdheid van de Raad van Bestuur van de NPO, op grond waarvan hij een oordeel kan geven over of een nevenactiviteit in strijd is met het gemeenschappelijk belang van de landelijke publieke mediadienst.

4.3 Gewijzigde clusterindeling

Het Commissariaat heeft besloten het systeem van de clusterindeling in stand te laten, maar in verband met de praktische uitvoerbaarheid tegemoet te komen aan de bevindingen van de publieke media-instellingen. De clusterindeling wordt daarom versimpeld en verduidelijkt.

² Te raadplegen via: http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2013Z18492&did=2013D38315.

³ De zogenaamde experimenteerbepaling (artikel 2.132, vierde tot en met zesde lid van de Mediawet 2008, en nader uitgewerkt in de artikelen 11a tot en met 11e van de Mediaregeling 2008) maakt voor een aantal nevenactiviteiten, een uitzondering op de regel dat voorafgaande toestemming van het Commissariaat vereist is.

Een belangrijke reden om nevenactiviteiten te blijven indelen in clusters, is dat afhankelijk van het cluster waarin de nevenactiviteit wordt ingedeeld andere voorwaarden worden gesteld aan bijvoorbeeld de relatietoets. Bovendien heeft het Commissariaat geconstateerd dat voor nevenactiviteiten in de verschillende clusters in de praktijk vaak verschillende contractuele voorwaarden gelden, bijvoorbeeld ten aanzien van de hoogte van licentievergoedingen die worden bedongen. De clustering van activiteiten in meerdere afzonderlijke clusters stelt het Commissariaat in staat om gemakkelijker - en dus sneller - te beoordelen of wordt voldaan aan het vereiste van marktconformiteit. Bovendien maakt het indelen van activiteiten in clusters het mogelijk om keuzes te maken ten aanzien van de mate van detail die vereist wordt in de melding.

Wel heeft het Commissariaat aanleiding gezien om inhoudelijke wijzigingen door te voeren in de in 2008 geïntroduceerde clusterindeling, om de efficiëntie van het systeem te vergroten en tegemoet te komen aan de door de publieke media-instellingen gemaakte opmerkingen over de clusterindeling. Het Commissariaat heeft het aantal clusters teruggebracht en deze zodanig ingericht dat gemakkelijker met generieke toestemmingen gewerkt kan worden. Dit zal een aanzienlijke lastenverlichting voor publieke media-instellingen tot gevolg hebben. De aangedragen vraagstukken rondom de afbakening van clusters worden met de nieuwe indeling ondervangen.

De gewijzigde clusterindeling is opgenomen in artikel 3 van de vernieuwde Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 (en is voor de volledigheid weergegeven in figuur 7 van deze evaluatie). Het beslisschema clusterindeling, dat voorheen als bijlage bij de clusterbrief was opgenomen, is in gewijzigde vorm als bijlage bij de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 gevoegd. Waar mogelijk zijn de voorwaarden die in de artikelen 4 t/m 10 van de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 aan de wettelijke vereisten van relatie, marktconformiteit en kostendekkendheid worden gesteld, toegespitst op de verschillende clusters.

De gegevens die bij melding van een nevenactiviteit moeten worden verstrekt, zijn eveneens nadrukkelijk toegespitst op het cluster waarin de nevenactiviteit wordt gemeld. Mocht een publieke media-instelling een nevenactiviteit alsnog onverhoopt in het verkeerde cluster indelen, dan zal dit reeds bij het invullen van het meldingsformulier blijken en wordt de mogelijkheid geboden de melding alsnog (digitaal) in te dienen.

Door bovenvermelde aanpassingen zal het voor publieke media-instellingen eenvoudiger zijn om een nevenactiviteit in het juiste cluster te melden, en zal het Commissariaat efficiënter de aanvragen kunnen afhandelen.

De clusterindeling is voortaan ook van toepassing op nevenactiviteiten van de lokale en regionale publieke media-instellingen. Hierdoor wordt gerealiseerd dat ook zij voortaan kunnen profiteren van een betere stroomlijning van melding en afhandeling van nevenactiviteiten.

In figuur 8 van de bijlage wordt voor ieder cluster uit de nieuwe Beleidsregels nevenactiviteiten 2016, toegelicht welke oude clusters uit de clusterbrief 2008 daarin zijn opgegaan. Ook is de aanleiding van de wijziging kort toegelicht.

4.4 Voorwaarden van relatie, marktconformiteit en kostendekkendheid

In de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 zijn de artikelen 4 t/m 10 nader verduidelijkt ten aanzien van de voorwaarden die het Commissariaat stelt aan de wettelijke vereisten van relatie, marktconformiteit en kostendekkendheid. Daarnaast heeft het Commissariaat het beleid zoals ontwikkeld in zijn beschikkingspraktijk zoveel als mogelijk in de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 vastgelegd. Door transparant te zijn over de voorwaarden die het Commissariaat stelt aan de wettelijke vereisten van relatie, marktconformiteit en kostendekkendheid, en de toegankelijkheid van deze informatie te vergroten, wordt de rechtszekerheid gewaarborgd.

Relatie

In artikel 4 van de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 wordt per cluster aangegeven hoe het Commissariaat de wettelijke vereisten ten aanzien van de relatie toepast. Met veel van de aanpassingen is geen sprake van wijziging van het beleid; zij zijn slechts het gevolg van de gewijzigde clusterindeling. Aan enkele aanpassingen liggen echter wel beleidsmatige overwegingen ten grondslag, zoals bijvoorbeeld met betrekking tot nevenactiviteiten in cluster 2 (het verhuren van personeel of middelen) en cluster 6 (het oprichten van, of voor >20% deelnemen in, een derde partij). Daarnaast heeft een lichte aanscherping plaatsgevonden ten aanzien van nevenactiviteiten in cluster 4 (het verkopen van producten of diensten van derden) en cluster 7 (het op de markt (laten) brengen van overige producten of diensten; overig), als gevolg van de aanpassing van het wettelijk kader in 2009, waarbij aan artikel 2.132, derde lid, van de Mediawet 2008 is toegevoegd het vereiste dat een nevenactiviteit «*direct gerelateerd*» dient te zijn aan het media-aanbod van de publieke media-instelling.

Daarnaast is in de toelichting op artikel 4 geëxpliciteerd dat, en onder welke omstandigheden, een nevenactiviteit voorafgaand aan de verspreiding van het media-aanbod kan worden verricht.

Marktconformiteit

Ten opzichte van de Beleidsregels nevenactiviteiten 2009 is de toetsingsmethodiek van marktconformiteit op punten aangepast en is het beleid zoals ontwikkeld in de beschikkingenpraktijk van het Commissariaat zoveel als mogelijk vastgelegd.

Ondanks de mogelijkheid van het opvragen van offertes geven media-instellingen aan het lastig te vinden om aan te tonen dat een licentievergoeding marktconform is. Het Commissariaat heeft inmiddels ruime ervaring met het beoordelen van licentievergoedingen waardoor veel vergelijkingsmateriaal voorhanden is. Bij de evaluatie hebben meerdere media-instellingen opgemerkt dat het zou helpen als het Commissariaat voor de licentievergoedingen bandbreedtes zou verschaffen waarbinnen vergelijkbare vergoedingen als marktconform kunnen worden aangemerkt. Het Commissariaat begrijpt deze suggestie, maar heeft besloten niet over te gaan tot het openbaar maken van deze gegevens. Dit zou namelijk marktversturend kunnen werken. Bovendien zijn de vergoedingen bedrijfsvertrouwelijk en maken deze onderdeel uit van contracten tussen deze media-instellingen en derden (meestal distributeurs) die vertrouwelijk aan het Commissariaat zijn overlegd. Ten slotte zijn de vergoedingen afhankelijk van verschillende factoren en specifieke omstandigheden. Wel is er voor enkele typen nevenactiviteiten de afgelopen jaren een dusdanig bestendige praktijk gevormd op het gebied van de marktconformiteit van licentievergoedingen of verkoopprijzen dat het Commissariaat hiervoor een generieke toestemming geeft.

Om verder tegemoet te komen aan de suggesties van de publieke media-instellingen, wordt voortaan in alle gevallen (in beginsel ook in het geval een markt kleiner is dan 5 aanbieders) eerst gekeken of de door de publieke media-instelling gehanteerde vergoeding of verkoopprijs valt binnen de prijsrange die op de relevante markt wordt gehanteerd. In het geval geen prijsrange van vergelijkbare tarieven kan worden vastgesteld, zal het Commissariaat bezien of er andere omstandigheden aanwezig zijn die aanleiding geven te veronderstellen dat de nevenactiviteit marktconform zal worden verricht. In de toelichting op de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 is geëxpliciteerd aan welke andere omstandigheden dan gedacht kan worden. In de beoordeling van de marktconformiteit van de licentievergoeding kan het Commissariaat bijvoorbeeld mede betrekken de wijze waarop de overeenkomst tot stand is gekomen.

Net zoals dit onder de oude Beleidsregels nevenactiviteiten 2009 het geval was, dient onder de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 een nevenactiviteit in zijn geheel marktconform te zijn. Bij de consultatie is naar voren gebracht dat indien een derde een product of dienst op de markt brengt, de publieke media-instelling doorgaans geen invloed heeft op de door de distributeur vast te stellen verkoopprijs van het betreffende product of de dienst. De distributeur zal altijd streven naar een verkoopprijs die tot de grootste opbrengst leidt. Gelet hierop zal het Commissariaat voortaan bij licentieverleningen in beginsel uitsluitend de marktconformiteit van de overeengekomen licentievergoeding toetsen.

Kostendekkendheid

Net zoals dat in de oude Beleidsregels nevenactiviteiten 2009 het geval was, zijn in de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 compensatiemogelijkheden opgenomen voor aanloopverliezen van nieuwe nevenactiviteiten en onverhoopte negatieve financiële resultaten bij bestaande nevenactiviteiten. De voorwaarden waaronder kan worden gecompenseerd zijn in de toelichting op de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 verduidelijkt. Tevens is in de toelichting aandacht voor samenloop van beide compensatiemogelijkheden en is, mede ingegeven door de gewijzigde clusterindeling, een nieuwe en eenvoudiger beoordelingssystematiek geïntroduceerd voor nevenactiviteiten in cluster 5 (het houden van een webshop). Dit heeft bij de jaarlijkse financiële verantwoording een lastenverlichting voor publieke media-instellingen tot gevolg.

4.5 Beoordelingssystematiek

De huidige beoordelingssystematiek van clustervervolgmeldingen en collegebesluiten is vervangen door een systematiek van gemandateerde besluiten en collegebesluiten. Afhankelijk van de aard en omvang van de nevenactiviteit in kwestie beoordeelt het Commissariaat of het een gemandateerd of collegebesluit neemt. Het Commissariaat hanteert dus niet langer het systeem waarbij de wijze van afdoening afhankelijk is van het cluster waarin een nevenactiviteit zich bevindt.

De voorgestelde beoordelingssystematiek biedt meer mogelijkheid tot maatwerk en sluit bovendien aan bij het door het Commissariaat gehanteerde toezicht op maat. Met deze wijziging wordt eveneens beoogd om de doorlooptijd van meldingen te verkorten.

4.6 Procedureregels geëxpliciteerd

De wijze waarop het Commissariaat invulling geeft aan in de Algemene wet bestuursrecht en in de Mediawet 2008 genoemde voorschriften aangaande de afhandeling van aanvragen om het verrichten van nevenactiviteiten, is nader uitgewerkt in de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016. De artikelen 11 en 12 bevatten procedureregels met betrekking tot de melding van, en de besluitvorming over, reguliere nevenactiviteiten. Artikel 13 ziet op de nieuwe procedureregels die gelden voor generieke toestemmingen. In artikel 14 is, als gevolg van de wijziging van de Mediawet 2008 per 1 januari 2014, de meldingsprocedure voor experimentele nevenactiviteiten opgenomen. En ten slotte bevat artikel 15 regels ten aanzien van de beëindiging van nevenactiviteiten.

Door vooraf meer duidelijkheid te verschaffen over wat van publieke media-instellingen wordt verwacht en door het aanscherpen van enkele procedureregels, wordt een efficiëntere afhandeling van aanvragen bevorderd.

Hiertoe dient onder andere de in de toelichting uitgelegde maatregel dat het Commissariaat onvolledige aanmeldingen niet langer in behandeling zal nemen. Daar staat echter tegenover dat het Commissariaat ernaar streeft om op meldingen voor zover het een gemandateerd besluit betreft binnen een termijn van 4 weken te beslissen. Voor collegebesluiten wordt uitgegaan van een termijn van 8 weken. Indien mogelijk wordt gestreefd naar een kortere termijn. Voorts blijft het mogelijk om spoedbehandeling te verzoeken, mits bij de melding wordt gemotiveerd waarom versnelde behandeling noodzakelijk is. Het blijft eveneens mogelijk om nog niet getekende definitieve conceptovereenkomsten bij een aanvraag over te leggen, mits een kopie van de uiteindelijke getekende versie aan het Commissariaat wordt verstrekt zodra de overeenkomst definitief is geworden.

Naar aanleiding van de door de publieke media-instellingen gemaakte opmerkingen over het beëindigen van nevenactiviteiten, volgt uit het gewijzigde artikel 15 onder andere dat het melden van de beëindiging van een nevenactiviteit voortaan onnodig is, tenzij het nevenactiviteiten betreft die niet (langer) binnen de reikwijdte van het (generieke) toestemmingsbesluit kunnen worden verricht, of het experimentele nevenactiviteiten betreft die niet (langer) voldoen aan de wettelijke eisen voor nevenactiviteiten.

In de geëvalueerde periode is het Commissariaat meerdere malen geconfronteerd met de situatie waarin een publieke media-instelling reeds was aangevangen met het verrichten van een nevenactiviteit, voordat het Commissariaat de nevenactiviteit had beoordeeld (of zelfs nog voordat de publieke media-instelling de melding had gedaan). Het Commissariaat wijst publieke media-instellingen nogmaals nadrukkelijk op artikel 2.132, eerste lid, van de Mediawet 2008 waaruit volgt dat een nevenactiviteit alleen na voorafgaande toestemming van het Commissariaat mag worden verricht. Het is de zelfstandige verantwoordelijkheid van publieke media-instellingen om te voldoen aan deze uit de Mediawet 2008 voortvloeiende verplichting.

4.7 Generieke toestemmingen

In de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 is in artikel 13 de mogelijkheid van het geven van generieke toestemmingen opgenomen. Generieke toestemmingen kunnen door het Commissariaat worden afgegeven middels besluiten van algemene strekking, die gelden voor alle publieke media-instellingen. Voor enkele typen nevenactiviteiten is de afgelopen jaren een dusdanig bestendige praktijk gevormd dat het Commissariaat hiervoor een generieke toestemming geeft. Zolang wordt gehandeld binnen de voorwaarden van de generieke toestemming, hoeven individuele nevenactiviteiten die binnen de grenzen van de generieke toestemming worden uitgevoerd, niet ter toetsing aan het Commissariaat te worden voorgelegd. Een enkele, eenvoudige melding is voldoende. Door meer met generieke toestemmingen te werken, kunnen de administratieve lasten voor de publieke media-instellingen worden verlaagd. Indien niet aan de voorwaarden wordt voldaan, betekent dit simpelweg dat de nevenactiviteit niet onder de generieke toestemming valt. De nevenactiviteit kan dan gewoon ter toetsing worden voorgelegd en is mogelijk alsnog toegestaan.

4.8 Digitaal meldingsformulier

Ingevolge de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 neemt het Commissariaat een verzoek om het verrichten van een nevenactiviteit alleen in behandeling indien de publieke media-instelling dat verzoek indient op de door het Commissariaat voorgeschreven wijze. Voorheen konden de landelijke publieke media-instellingen, per cluster, daarvoor een vragenformulier van de website van het Commissariaat downloaden. Het ingevulde formulier kon per post of als bijlage bij een e-mail naar het Commissariaat worden verzonden. De lokale en regionale publieke media-instellingen vulden eerst een korte aanvraag in op de website waarna ze samen met een ontvangstbevestiging een algemeen vragenformulier ontvingen.

Hiervoor in de plaats heeft het Commissariaat één generiek en vereenvoudigd vragenformulier geïntroduceerd voor alle clusters en alle publieke media-instellingen, waarin de opmerkingen van de publieke media-instellingen over het vragenformulier zijn meegenomen. Het formulier kan direct digitaal worden ingediend bij het Commissariaat. Aan de hand van vragen wordt de aanvrager door het meldingsproces geleid. Afhankelijk van de antwoorden worden de juiste vervolgvragen gesteld of worden aanvullende documenten ter ondersteuning van de melding opgevraagd, zoals een begroting of licentieovereenkomst. Hierdoor wordt de aanvraag vereenvoudigd, en wordt voorkomen dat de publieke media-instelling vragen beantwoordt of aanvullende documenten verstrekt, die niet noodzakelijk zijn voor de beoordeling van haar melding. Tevens wordt beoogd om hiermee zoveel mogelijk af te vangen dat meldingen niet juist en/of onvolledig zijn ingevuld waardoor het Commissariaat bij de publieke media-instelling om aanvullende informatie moet vragen, waardoor vertraging in de afhandeling optreedt. Ter vergemakkelijking van de publieke media-instellingen, zijn in het nieuwe digitale meldingsformulier diverse verwijzingen opgenomen naar de toelichting op de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016. Na ontvangst van het digitale meldingsformulier door het Commissariaat, zal automatisch een ontvangstbevestiging worden verstuurd. Zo weten de publieke media-instellingen direct of de gedane meldingen in goede orde zijn ontvangen. Ook hiermee wordt tegemoet gekomen aan een suggestie van de publieke media-instellingen.

4.9 Uitingen in het kader van nevenactiviteiten

Ingevolge artikel 2.90 van de Mediawet 2008 (en artikel 52, vierde lid, van de Mediawet oud) bevat het media-aanbod van de publieke mediadiensten geen oproepen in het kader van nevenactiviteiten, behoudens toestemming van het Commissariaat. In uitzondering hierop was het publieke media-instellingen ingevolge artikel 4 van het Besluit ontheffing zelfpromotie publieke omroep van 5 juni 2007, onder voorwaarden toegestaan om in het media-aanbod oproepen in het kader van nevenactiviteiten te doen, voor zover de oproep zag op programma's, programmaonderdelen of vastleggingen. Dit artikel is overgeheveld naar artikel 16 van de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 en is in overeenstemming gebracht met de in de Mediawet 2008 gehanteerde terminologie. Daarnaast is de uitzonderingsmogelijkheid uitgebreid (van mededelingen over het ter beschikking stellen aan derden van programma's, programmaonderdelen of vastleggingen) naar mededelingen over producten of diensten die voortkomen uit nevenactiviteiten in het nieuwe cluster 1. De Beleidsregels ontheffingen programmatitel nevenactiviteiten publieke omroep van 19 februari 2008 zijn eveneens overgeheveld naar artikel 16 van de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016. De bepaling is in overeenstemming gebracht met de in de Mediawet 2008 gehanteerde terminologie en is voor het overige inhoudelijk ongewijzigd gebleven.

5. Suggesties of meer informatie?

Het Commissariaat heeft, rekening houdend met de maatschappelijke ontwikkelingen, suggesties van de publieke media-instellingen en vanuit zijn eigen praktijkervaring, toekomstbestendige Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 opgesteld. Desalniettemin blijkt de mediawereld soms veranderlijker dan vooraf kan worden voorzien. Het Commissariaat blijft, ook na deze evaluatie, dan ook openstaan voor suggesties met betrekking tot nevenactiviteiten.

Voor suggesties en meer informatie kunt u zich wenden tot de afdeling Handhavingsbeleid en -uitvoering van het Commissariaat, via onderstaande contactgegevens (elke dag tussen 11.00 en 12.00 uur telefonisch vragenuur).

Commissariaat voor de Media
Postbus 1426
1200 BK Hilversum
Hoge Naarderweg 78
1217 AH Hilversum
telefoon 035 7737700
fax 035 7737799
info@cvdn.nl
www.cvdn.nl

Disclaimer

Aan de tekst van dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Het Commissariaat voor de Media heeft zicht tot het uiterste ingespannen zich ervoor in om te zorgen dat de informatie in dit rapport correct is, maar accepteert geen aansprakelijkheid voor fouten en/of het ontbreken van informatie.

Bijlage: Tabellen en grafieken**Figuur 1: Clusterindeling Clusterbrief 2008**

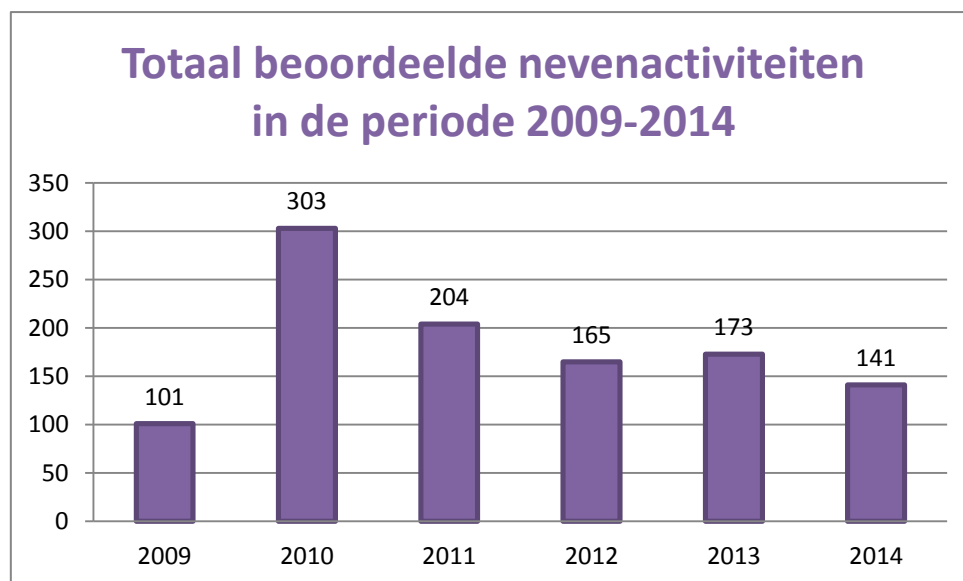
Cluster	Omschrijving
1	Het verkopen van vastleggingen
2	Licentieverlening zonder inhoudelijke bemoeienis
3	Het op de markt (laten) brengen van producten en diensten
4	Het verkopen of in licentie geven van programma's, formats en fragmenten aan (media)bedrijven
5	Het verkopen van producten van derden via een webwinkel
6	Niet programmatische evenementen
7	Verhuur studio/kantoorruimten en faciliteiten
8	Verhuur personeel en expertise op een bepaald gebied
9	Ontwikkelen en produceren nieuw AV-materiaal of formats aan derden
10	Internetactiviteiten voor derden
11	Uitgeven van bladen
12	Deelnemingen
13	Overig

Figuur 2: Meldingen en beoordeelde nevenactiviteiten

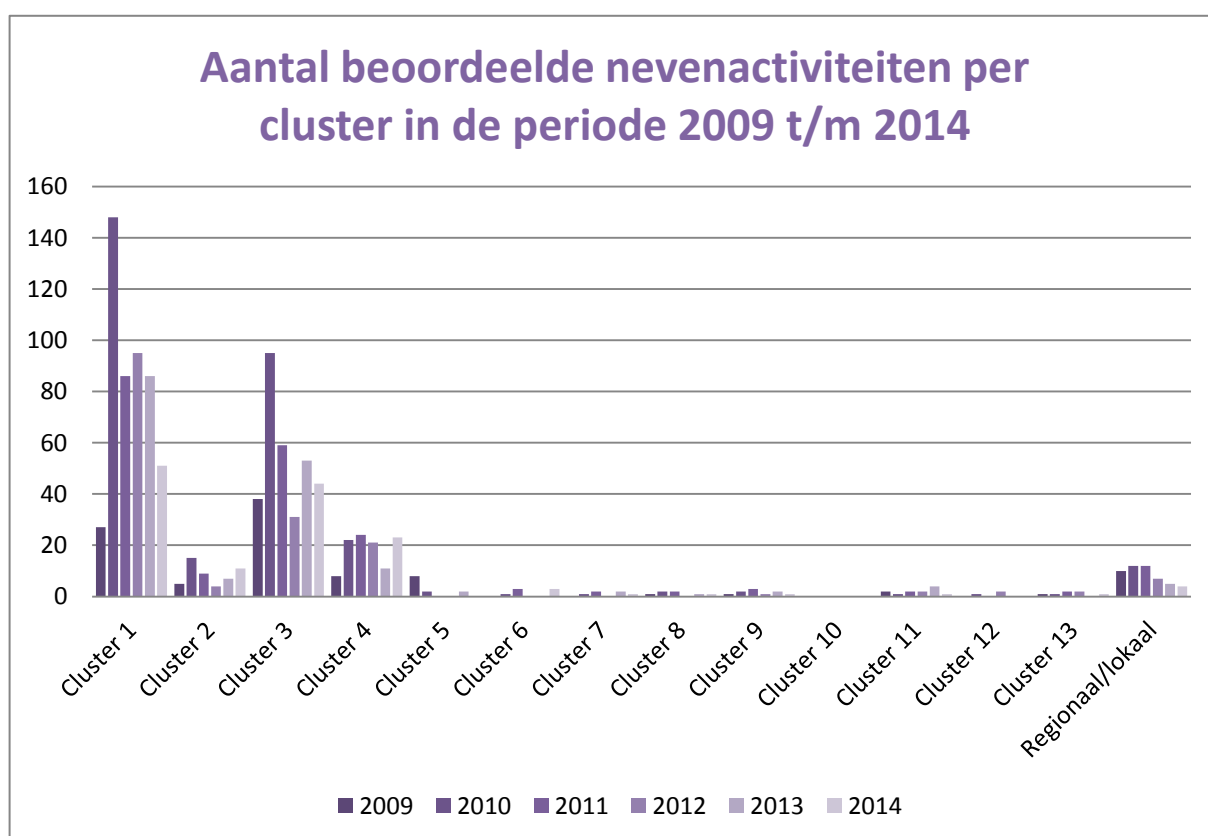
	Verrichte meldingen	Beoordeelde nevenactiviteiten*			
Jaar	Totaal	Totaal	Besluit Toewijzing	Besluit Afwijzing	Vervolg-melding
2009	111	101	56	3	42
2010	377	303	58	9	236
2011	226	204	56	3	145
2012	175	165	37	1	127
2013	184	173	33	4	136
2014	165	141	48	2	91

* In deze aantallen zijn niet meegenomen de meldingen die bij nadere beschouwing geen nevenactiviteiten bleken, bijvoorbeeld omdat zij onderdeel vormden van de publieke mediaopdracht of bleken te vallen onder een al goedgekeurde nevenactiviteit. Beoordeelde publiek-private samenwerkingen zijn ook niet meegenomen in het overzicht.

Figuur 3: Meldingen en beoordeelde nevenactiviteiten

Figuur 4: Nevenactiviteiten per cluster

Figuur 5: Nevenactiviteiten per cluster

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Cluster 5	Cluster 6	Cluster 7	Cluster 8	Cluster 9	Cluster 10	Cluster 11	Cluster 12	Cluster 13	Regionaal/ lokaal	Totaal
2009	27	5	38	8	8	0	0	1	1	0	2	0	1	10	101
2010	148	15	95	22	2	1	1	2	2	0	1	1	1	12	303
2011	86	9	59	24	0	3	2	2	3	0	2	0	2	12	204
2012	95	4	31	21	0	0	0	0	1	0	2	2	2	7	165
2013	86	7	53	11	2	0	2	1	2	0	4	0	0	5	173
2014	51	11	44	23	0	3	1	1	1	0	1	0	1	4	141

Figuur 6: Intensiteit van toetsing

Figuur 7: Clusterindeling Beleidsregels nevenactiviteiten 2016

Cluster	Omschrijving
1	De exploitatie van onverkort media-aanbod of publieke formats buiten de publieke media-opdracht
2	Het verhuren van personeel of middelen, waaronder mede te verstaan het produceren van AV-materiaal voor derden
3	Het op de markt (laten) brengen van bladen
4	Het verkopen van producten of diensten van derden
5	Het houden van een webshop
6	Het oprichten van, of voor >20% deelnemen in, een entiteit
7	Het op de markt (laten) brengen van overige producten of diensten; overig

Figuur 8: Transponeringstabel clusterindeling

In deze figuur wordt voor ieder cluster uit de nieuwe Beleidsregels nevenactiviteiten 2016, toegelicht welke oude clusters uit de clusterbrief 2008 daarin zijn opgegaan. Ook is de aanleiding van de wijziging kort toegelicht.

Nieuwe clusterindeling (Beleidsregels nevenactiviteiten 2016)	Oude clusterindeling (Clusterbrief 2008)	Toelichting op wijziging
Cluster 1: De exploitatie van onverkort media-aanbod of publieke formats buiten de publieke media-opdracht	Clusters 1: Het verkopen van vastleggingen Cluster 2: Licentieverlening zonder inhoudelijke bemoeienis (gedeeltelijk) Cluster 4: Het verkopen of in licentie geven van programma's, programmafragmenten aan (media)bedrijven	Er bestaat (mede gezien de gewijzigde relatietoets voor dit cluster) niet langer aanleiding om op clusterniveau onderscheid te maken in de wijze waarop onverkort media-aanbod wordt verspreid. Naar aanleiding van de evaluatie is in toelichting op cluster 1 verduidelijkt wanneer sprake is van <i>onverkort</i> media-aanbod. Voorts is het oude criterium of de media-instelling <i>ten minste goedkeuringsrecht voor het product/de dienst heeft</i> komen te vervallen. De vraag of de publieke media-instelling inhoudelijke verantwoordelijkheid draagt voor het op de markt te brengen eindproduct of de te verrichten dienst, kan wel van belang zijn voor de beoordeling van nevenactiviteiten in de nieuwe clusters 1, 2 en 7.
Cluster 2: Het verhuren van personeel of middelen, waaronder mede te verstaan het produceren van AV-materiaal voor	Cluster 7: Verhuur studio/kantoorruimten en faciliteiten Cluster 8: Verhuur personeel en expertise op een bepaald gebied	Omdat de wijze van toetsing van nevenactiviteiten in de oude clusters 7 t/m 10 in de praktijk gelijk is, ziet het Commissariaat niet langer aanleiding om deze clusters separaat in stand te houden.

derden	Cluster 9: Ontwikkelen en produceren nieuw AV-materiaal of formats aan derden Cluster 10: Internetactiviteiten voor derden	
Cluster 3: Het op de markt (laten) brengen van bladen	Cluster 11: Uitgeven van bladen	Het nieuwe cluster 3 is nagenoeg gelijk aan het oude cluster 11 en ziet op het eenmalig en/of met regelmaat uitgeven en verkopen van (programma)bladen, tijdschriften, magazines of producten die daarmee naar hun aard vergelijkbaar zijn.
Cluster 4: Het verkopen van producten of diensten van derden	Cluster 5: Het verkopen van producten van derden via een webwinkel (gedeeltelijk)	Het oude cluster 4 is opgesplitst in de nieuwe clusters 4 en 5, omdat het in de praktijk lastig is gebleken om het oude cluster 4 op de juiste wijze financieel te verantwoorden. Opsplitsing van de verschillende activiteiten, namelijk het houden van een webshop én het verkopen van producten van derden, biedt hiervoor oplossing.
Cluster 5: Het houden van een webshop	Cluster 5: Het verkopen van producten van derden via een webwinkel (gedeeltelijk)	Het oude cluster 4 is opgesplitst in de nieuwe clusters 4 en 5, omdat het in de praktijk lastig is gebleken om het oude cluster 4 op de juiste wijze financieel te verantwoorden. Opsplitsing van de verschillende activiteiten, namelijk het houden van een webshop én het verkopen van producten van derden, biedt hiervoor oplossing.
Cluster 6: Het oprichten van, of voor >20% deelnemen in, een entiteit	Cluster 12: Deelnemingen Cluster 13: Overig (gedeeltelijk)	Het nieuwe cluster 6 is verruimd ten opzichte van het oude cluster 12. Dit cluster is niet langer specifiek beperkt tot deelnemingen als bedoeld in het Burgerlijk Wetboek.
Cluster 7: Het op de markt (laten) brengen van overige producten of diensten; overig	Cluster 2: Licentieverlening zonder inhoudelijke bemoeienis (gedeeltelijk) Cluster 3: Het op de markt (laten) brengen van producten en diensten (gedeeltelijk) Cluster 6: Niet programmatische evenementen	Omdat de wijze van toetsing van nevenactiviteiten in de oude clusters 2, 3, 6 en 7 in de praktijk grotendeels gelijk is, ziet het Commissariaat niet langer aanleiding om deze clusters separaat in stand te houden.

	(gedeeltelijk)	
	Cluster 13: Overig (gedeeltelijk)	

Figuur 9: Transponeringstabel Beleidsregels nevenactiviteiten 2016

In deze transponeringstabel staat aangegeven in welke artikelen en onderdelen van artikelen de verschillende onderwerpen van de oude Beleidsregels nevenactiviteiten 2009 zijn geregeld.

Beleidsregels nevenactiviteiten 2009	Beleidsregels nevenactiviteiten 2016
Artikel 1	-
Artikel 2	Artikel 1 (definities en reikwijdte)
-	Artikel 2 nieuw artikel: voorwaarden
-	Artikel 3 nieuw artikel: clusterindeling
Artikel 3 (relatietoets)	Artikel 4, eerste, derde, vierde, vijfde en zevende lid (relatietoets)
Artikel 4 (relatietoets):	Artikel 4 (relatietoets)
Artikel 4, eerste lid, onder a (deelneming)	Artikel 4, zesde lid (deelneming)
Artikel 4, eerste lid, onder b (verhuur)	Artikel 4, tweede lid (verhuur)
Artikel 5 (relatietoets)	Artikel 4 (relatietoets)
Artikel 6 (relatietoets):	Artikel 4 (relatietoets)
Artikel 6 (schade)	-
Artikel 7 (marktconformiteit)	Artikel 5 (marktconformiteit)
Artikel 8 (marktconformiteit)	Artikel 5 (marktconformiteit)
Artikel 9 (marktconformiteit)	Artikel 6 (marktconformiteit)
Artikel 10 (marktconformiteit)	Artikel 7 (marktconformiteit)
Artikel 11 (kostendekkendheid)	Artikel 8 (kostendekkendheid)
Artikel 12 (kostendekkendheid):	Artikel 9 (kostendekkendheid)
Artikel 12, eerste lid (negatieve resultaten)	Artikel 9, tweede lid (aanloopverliezen)
Artikel 12, tweede lid (aanloopverliezen)	Artikel 9, eerste lid (negatieve resultaten)
Artikel 13 (procedure):	Artikel 10 nieuw artikel: verantwoording
	Artikel 11 (meldingsprocedure)
	Artikel 12 nieuw artikel: besluitvormingsprocedure reguliere nevenactiviteiten
	Artikel 13 nieuw artikel: procedure generieke toestemmingen
Artikel 13, vijfde lid	Artikel 14 nieuw artikel: meldingsprocedure experimentele nevenactiviteiten
	Artikel 15, eerste lid (beëindiging van nevenactiviteiten)
	Artikel 15, tweede lid: nieuw artikel: beëindiging van experimentele nevenactiviteiten
Artikel 13, zesde lid	Artikel 15, derde lid (beëindiging van nevenactiviteiten)
	Artikel 16 nieuw artikel: uitingen in het kader van nevenactiviteiten
Artikel 14 (register)	Artikel 17 nieuw artikel: openbaarmaking
Artikel 15 (register):	Artikel 18, eerste lid (register)
Artikel 15, eerste lid	Artikel 18 (register)
	Artikel 18, tweede lid (register reguliere nevenactiviteiten)
Artikel 15, tweede en derde lid (register na beëindiging)	-

Artikel 16 (register)	Artikel 18, derde lid: nieuw artikel: register experimentele nevenactiviteiten
	Artikel 18, eerste lid (register)
	Artikel 18, vierde lid: nieuw artikel: register experimentele nevenactiviteiten
Artikel 17 (slotbepaling)	Artikel 20 (overgangs- en slotbepalingen)
